

اسرار رنج‌ها

موفقیت‌های بزرگ را در رنج‌ها
جستجو کنید

دکتر محمد رضا شایق
عضو هیئت علمی دانشگاه یزد

انتشارات بهشت دارالعباده
پاییز ۱۳۹۲

سرشناسه	شایق، محمدرضا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	اسرار رنج‌ها: موفقیت‌های بزرگ را در رنج‌ها جستجو کنید / محمدرضا شایق؛ ویراستاران محمدحسین فلاح و دیگران.
مشخصات نشر	یزد: بهشت دارالعباده، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۳۵۲ ص، ۲۱×۱۴،۵.
شابک	۱۲۰۰۰ ریال، ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۳۲۴-۰۰-۳.
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبا
یادداشت	ویراستاران: محمدحسین فلاح، محمدرضا ملک‌نایت، محمدجواد زارع رشکویه، حسین زارع.
عنوان دیگر	موفقیت‌های بزرگ را در رنج‌ها جستجو کنید.
موضوع	رنج -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	موفقیت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
شناسه افزوده	فلاح، محمدحسین، ۱۳۵۸ - ویراستار
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ش ۲ الف ۵/۵/۲۳۲۲ BP
رده بندی دیویی	۲۹۷/۴۸۵
شماره کتابشناسی ملی	۲۸۷۳۰۰۵

مؤسسه فرهنگی بهشت دارالعباده یزد

هیئت انصار ولایت دارالعباده یزد

انتشارات بهشت دارالعباده

اسرار رنج‌ها

«موفقیت‌های بزرگ را در رنج‌ها جستجو کنید»

- مؤلف: دکتر محمدرضا شایق ■ ویراستاران: دکتر محمدحسین فلاح، دکتر محمدرضا ملک‌نایت، محمدجواد زارع، حسین زارع ■ طرح جلد: حامد زارع
- پیاده‌سازی، حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: واحد انتشارات خاوران هیئت انصار ولایت دارالعباده یزد ■ ناشر: بهشت دارالعباده ■ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲
- شمارگان: ۲۵۰۰ ■ قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۳۲۴-۰۰-۳

نشانی: یزد، میدان معلم، بلوار ۲۲ بهمن، کوچه نهم، دفتر فرهنگی هیئت انصار ولایت

دارالعباده یزد. تلفن تماس: ۷۲۵۱۰۱۸-۰۳۵۱، ۰۹۱۳۲۵۸۳۷۶۸، ۰۹۱۳۴۵۰۱۵۱۴.

Site: www.darozzekr.com E-mail: hoseinzare1367@yahoo.com

تلفن مرکز فروش: ۰۹۱۴۰۷۰۸۰۸۵

حق چاپ محفوظ و در اختیار انتشارات بهشت دارالعباده می‌باشد.

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۳

بخش اول: مباحث مقدماتی

انواع رنج‌ها در یک نگاه کلی.....	۱۸
۱. رنج‌های همگانی و همیشگی.....	۱۸
۲. رنج‌هایی که همگانی هستند ولی همیشگی نیستند.....	۲۱
۳. رنج‌هایی که نه همگانی هستند و نه همیشگی.....	۲۲
اقسام رنج‌ها.....	۲۳
تفاوت‌های غم و رنج.....	۲۴
انواع غم‌ها.....	۳۳
اندوه مقدس.....	۳۳
غم نجات‌بخش.....	۴۰
غم‌های مجهول‌العلّه.....	۴۱
غم‌های عاشقانه.....	۴۴
غم‌های با برکت.....	۴۵
غم خوب و غم بد.....	۴۹
غم‌های زیان‌بار.....	۵۳
راز تفاوت تحمل‌ها در هنگام سختی‌ها.....	۶۰

بخش دوم: منشأ رنج‌ها

فصل اول: طبایع انسانی.....	۶۶
۱. ناسپاسی.....	۶۷
۲. عجله.....	۷۰
۳. حرص.....	۷۳
۴. جزع.....	۷۳
۵. خیرپوشانی.....	۷۴

۶. بغل ۷۶
 ۷. ضعف ۷۸
 ۸. علوّ و برتری طلبی ۷۹
 ۹. حبّ دنیا ۸۴
 اول خودت را بساز ۹۱

فصل دوم: اعمال رنج آور ۱۰۶

۱. دل شکستن ۱۰۶
 دل مؤمن قدسی تر از مسجد ۱۰۹
 ۲. زبان ۱۱۲
 محاسبه زبان بسیار دقیق است ۱۱۷
 زبان سست علت محرومیت ۱۲۱
 حرف با حساب است ۱۲۴
 ۳. قطع رحم ۱۲۵
 پاداش صله رحم ۱۲۷
 با این فرد دوستی نکن ۱۲۷
 سفارش شده ها ۱۲۹
 اصلاح بیان لقمان در کلام خدا ۱۳۱
 ۴. ریختن آبروی مؤمن ۱۳۲
 اخلاق ناپسند رسانه ای ۱۳۵
 ۵. دعوا با مردم برای کامیابی نفس ۱۳۵
 ۶. عادات ناپسند ۱۳۷
 عادت بد، آدم بد می سازد ۱۳۹
 ۷. تعارفات دروغین ۱۴۱
 ۸. به صرف واجبات بسنده کردن ۱۴۲
 رابطه انجام سنت ها با آرامش ۱۴۳
 ترک اولی برای مؤمنان هم رنج می آورد ۱۴۵
 رابطه ترک احسان با رنج ها ۱۴۹
 رابطه افعال مکروه با رنج ها ۱۵۷

فصل سوم: عوامل بیرونی رنج..... ۱۵۹

۱. حسادت مردم..... ۱۵۹
۲. چشم زخم..... ۱۶۲
۳. حسرت خوردن دیگران..... ۱۶۴
۴. طمع مردم..... ۱۶۷
۵. تنبلی..... ۱۶۹
- تنبلی در درس‌ساز است..... ۱۷۵
- از ترس زحمت به زحمت می‌افتد..... ۱۷۷
- تنبلی و انحطاط..... ۱۸۰
- نبوغ‌های از کار جهادی..... ۱۸۳
- زحمت کشیدن با هدف راحتی دنیا، جهاد نیست..... ۱۸۴
- راحتی هم در جهاد است..... ۱۸۵

فصل چهارم: علت‌های مصادیق..... ۱۹۱

- آیا مصادیق ما صرفاً به خاطر تقرب است؟..... ۱۹۳
- پاسخ به شبهات..... ۲۱۰
- اشتباه عمومی و ارشاد قرآن..... ۲۲۲

بخش سوم: آثار رنج‌ها

۱. عامل تعالی نفس..... ۲۲۷
۲. مانع فساد نفس..... ۲۲۹
۳. ایجاد حساسیت در روح..... ۲۳۰
۴. عامل حرکت به سمت کمال..... ۲۳۴
۵. رنج مرد می‌سازد..... ۲۴۰
۶. تبدیل رنج به گنج..... ۲۴۴
۷. رنج اراده را نیرومند می‌کند..... ۲۵۱
۸. رنج‌ها عامل رشد هستند..... ۲۶۸
۹. رنج‌ها داروی تلخ نقصان‌ها..... ۲۷۲
۱۰. رنج استعدادها را نهفته را شکوفا می‌کند..... ۲۷۴

بخش چهارم: راهکارها

فصل اول: راهکار دفع و رفع رنج‌ها و غم‌ها..... ۲۸۳

۱. صبر..... ۲۸۳
۲. اعتقاد به قسمت..... ۲۸۴
۳. یادداشت کردن نعمت‌ها و مرور آن‌ها..... ۲۹۴
۴. خود را در بلای بزرگتری فرض کردن..... ۲۹۵
۵. مقایسه خود با بلازدگان نه رفاه‌زدگان..... ۲۹۶
۶. ذکرهای دافع و رافع غم..... ۲۹۸
۷. ساد کردن دل..... ۳۰۰
۸. خدمت به محتاجان..... ۳۰۷
۹. دعا..... ۳۱۲
۱۰. پرهیز از انجام اعمال غم‌آور..... ۳۱۵

فصل دوم: راهکارهای ترک عادات ناپسند..... ۳۱۷

۱. انتقادپذیری، بلکه استقبال از آن..... ۳۱۷
۲. تلقین..... ۳۱۸
۳. یافتن یک جایگزین مناسب..... ۳۲۲
۴. ترک تدریجی..... ۳۲۳
۵. قَسَم شرعی..... ۳۲۷
۶. تظاهر..... ۳۳۰

فصل سوم: راهکارهای دفع حَبِّ دنیا..... ۳۳۳

۱. تدبیر..... ۳۳۳
۲. آخرت را هدف قرار دادن..... ۳۴۰
۳. شناخت باطن دنیا..... ۳۴۳
۴. دلخوشی به ولایت الهی..... ۳۴۸
- منابع و مآخذ..... ۳۵۳

پیشگفتار

معارف اسلامی چراغ فروزانی است که تمام جوانب یک زندگی سالم و هدفمند را روشن می‌سازد، به گونه‌ای که هم برای دنیای بیرون و هم دنیای درون انسان‌ها چه از بُعد مادی و چه از بُعد معنوی برنامه‌های دقیق و هدایت‌بخشی ارائه نموده است. دنیای امروز با انواع فناوری‌های مدرن در هم گسیخته است که شاید بتوان گفت زندگی بدون این فناوری‌ها میسر نیست. در کنار این پیشرفت‌ها، رنج‌ها، گرفتاری‌ها و مسائل روحی بسیاری گریبان‌گیر انسان‌ها شده که رفع آن‌ها جز با اتصال به حقیقت محض ازلی ممکن نیست. کج‌راهه‌های بسیاری برای رفع و یا حل این مسائل توسط افراد و گروه‌های مختلف ارائه گشته که متأسفانه عده‌ای را به انحراف کشیده است.

برخی با نگاه کاملاً منفی نسبت به سختی‌ها و رنج‌ها سعی در فرار از آن‌ها دارند و در این راه یا به مواد افیونی و مخدرها می‌پردازند، یا به شبه عرفانی‌ها و فرقه‌های مختلف و انحرافی متوسل می‌گردند و یا در فشار این سختی‌ها در هم می‌شکنند. اولین گام در حل مسئله شناخت مسئله است، شناخت نسبت به رنج‌ها و سختی‌ها که می‌تواند نوع نگاه به آن‌ها را تعیین کند.

این اثر که به تألیف استاد دکتر محمدرضا شایق می‌باشد، با نگاه مبنایی و مبتنی بر قرآن و عترت تلاش نموده است اسرار و دلایل

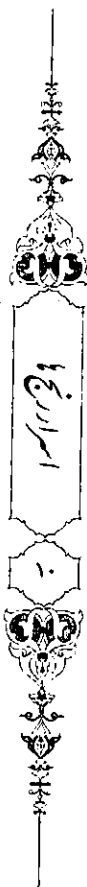
رنج‌ها و سختی‌ها، همچنین نتایج استقامت در برابر مشکلات را مورد بررسی قرار دهد.

استاد ارجمند در سال ۱۳۴۱ در یزد به دنیا آمدند و تحصیلات دوره ابتدایی و متوسطه را در یزد گذراندند. ایشان با حضور در صحنه دفاع مقدس در بهمن ماه ۱۳۶۱ در عملیات والفجر به اسارت نیروهای دشمن درآمدند. استاد از همراهان صدیق سید آزادگان مرحوم حجت الاسلام والمسلمین ابوترابی بودند و در دوران اسارت موفق به حفظ کل قرآن کریم شدند.

ایشان پس از هشت سال اسارت در شهریورماه ۱۳۶۹ به آغوش گرم وطن بازگشتند. در سال ۱۳۶۰ تحصیلات خوزوی خود را آغاز نمودند و در سال ۱۳۷۹ پایه دهم را با کسب رتبه اول کشوری از حوزه علمیه قم پشت سر گذاشتند. همچنین موفق به اخذ مدرک کارشناسی علوم قرآن و حدیث از دانشگاه تربیت مدرس تهران و دکترای فقه و مبانی حقوق اسلامی از واحد خبرگان وزارت علوم گردیدند.

استاد شایق در هنر خوشنویسی، خط نقاشی و شعر نیز دارای تخصص می‌باشند. ایشان در کشور مالزی، کلام الهی را با خط نسخ عربی از حفظ کتابت نمودند.

تدریس در دانشگاه‌های آزاد، دولتی و دیگر دانشکده‌های استان یزد از سال ۱۳۷۱، عضویت در هیئت علمی دانشگاه آزاد از سال ۱۳۷۹ و هیئت علمی دانشگاه یزد و همچنین مدیر گروه معارف قرآن همه از سوابق دکتر شایق می‌باشد. ایشان تألیفاتی به صورت کتاب و نیز مقالاتی به زبان فارسی و عربی دارند.

از دیگر فعالیت‌های استاد می‌توان به تدریس در دوازده دوره تخصصی آموزش تفسیر موضوعی قرآن کریم که توسط هیئت انصار ولایت دارالعباده یزد تشکیل گردید و اکنون نیز دوره‌های تکمیلی آن در حال برگزاری است و همچنین چهارده سال حضور مستمر و سخنرانی در این هیئت اشاره کرد. کتاب حاضر، پیاده شده یکی از بحث‌های ایشان در جلسات هفتگی این هیئت است که از چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ آغاز و در ۲۴ مهرماه ۱۳۸۹ به پایان رسید و شامل هجده جلسه سخنرانی می‌باشد که در نگارش آن سعی شده است شیوایی سخن استاد معظم با کمترین تغییرات همراه باشد.

البته این نکته قابل ذکر است که برخی مطالب این کتاب قبل از چاپ توسط برخی از دانشجویان و اساتید در پایان نامه‌ها و مقالات استفاده شده که بعضاً حائز رتبه‌های برتر کشوری نیز شده است.

انتشارات بهشت دارالعباده وابسته به این مؤسسه در نظر دارد سایر مباحث استاد گرانقدر را که با نگاه موشکافانه نسبت به جوانب مختلف زندگی نظیر اسرار فقر و غنی، اسرار عشق و محبت، اسرار موفقیت و... طرح گردیده را جهت استفاده عموم مردم منتشر نماید. در این راستا بیان نظرات، پیشنهادات و انتقادات شما خوانندگان محترم و صاحب‌نظران معظم، می‌تواند تعالی‌بخش این حرکت باشد.

در پایان لازم است برای سایر عزیزانی که در تهیه این اثر زحمات بسیاری متحمل شدند، بویژه همکاران واحد انتشارات مؤسسه آرزوی توفیق بی‌کران داشته باشیم.

مؤسسه فرهنگی بهشت دارالعباده

زمستان ۱۳۹۱

مقدمه

انسان موجودی است فطرتاً لذت طلب و رنج گریز و این گرایش فطری منشأ کمال اوست، به شرط آن که در مسیر صحیح قرار گیرد، به دنبال سرباب لذات خیالی روان نگردد و به توهم رنج، از کمالات عالی فرار نکند، چرا که این انحراف فطرت مشکل بزرگ عالم انسانی است. جذبه های فطری تماماً انسان را به سوی کمال بی نهایت می کشانند و منتهی الیه همه آن ها ذات اقدس اوست «وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُتَّبَعِي» (نجم/ ۴۲). پاسخ تمام نیازهای فطری، خود اوست و چون وصول به قرب او، وصول به لذت بی نهایت و دوری از رنج مطلق است، فطرت خداجو از هر چه رنگ غم و رنج دارد می گریزد و لذت ها را می طلبد. اما افسوس که بدون توجه مردم به رهنمودهای انبیا، این جذبه اکثراً در مسیر غلط واقع می گردد. بسیاری از مردم لذت های ابدی را در رنج های موقت و رنج های بی پایان را در لذت های ناپایدار نمی بینند و به خاطر ترس از ظاهر اولی از آن دور شده و به دلیل جذبه ظاهری دومی به سوی آن جذب می شوند و همین امر عامل اصلی رنج ها، درگیری ها، کج روی ها و شقاوت دنیا و آخرت نوع بشر است. در این کتاب سعی شده است ماهیت واقعی رنج ها و آثار آن شناسانده شود، اینکه کمال حقیقی انسان جز از راه رنج میسر نمی شود، و سعادت جاوید، پیچیده در رنج است و حتی خوشبختی همین دنیا در

سایه رنج‌هاست و این حقیقت که چگونه رنج‌ها را به نردبان ترقی و تکامل و کلیدهای گنج خوشبختی و سرور تبدیل نماییم. ما در این راه از آیات قرآن و روایات پیشوایان معصوم علیهم‌السلام بهره گرفته‌ایم.

سعی جدی در این کتاب بر آن است که جلب نظر خواننده ملاک سخن نباشد و بدین سبب از شعارهای فریبنده و جذّاب که تهی هستند و با واقعیات زندگی همراه نیستند، پرهیز شده است بلکه این مجموعه بیان حقایق است که علم به آن‌ها و به کار بستنشان می‌تواند تحولی چشمگیر در زندگی ایجاد کند و افراد ناامید از زندگی را روحی تازه بخشد و بن بست فراری آن‌ها را در زندگی بگشاید و این میسر نخواهد شد مگر به‌آذن آن یگانه سرمد.

والحمد لله اولاً و آخراً

محمدرضا شایق